

مدت زمان آزمون: --

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون: -

تاریخ برگزاری:

مرکز مشاوره قلم چی

تشریحی قلم چی ۱۳۹۷ متوسط

بارم: ۲

۱

به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید.

(الف) نام دو تاریخ‌نویس قرن هفتم را بنویسید.

(ب) کدام شاعران در سرایش شعر، پیرو نظامی بودند؟

(ج) موضوع آثار «مرصاد العباد» و «تذکره دولتشاه» به ترتیب چیست؟

(د) کدام هنرمندان در حمله ی مغولان کشته شدند؟

تشریحی ۱۳۹۶ متوسط

بارم: ۱

۲

از میان آثار زیر چند اثر، منظوم است؟

«عشاق‌نامه - مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد - جمشید و خورشید - اخلاق جلالی - رساله دلگشا - بوستان - موش و گربه - بهارستان - تحفه الاحرار - طبقات ناصری - المعجم فی معاییر اشعار العجم»

تشریحی ۱۳۹۸ دشوار

بارم: ۱

۳

عبارات «از نویسندگان زبردست قرن هفتم»، «از نویسندگانی با نثر مصنوع»، «منشی و نویسنده عارف» و «شاعر مداح دربار خوارزمشاهیان» به ترتیب درباره کدام شخصیت‌ها مصداق دارد؟

تشریحی ۱۳۹۸ متوسط

بارم: ۱

۴

کدام موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات صحیح است؟

(الف) تیموریان که تا نیمه قرن هشتم بر ایران حکم راندند، کمابیش از فرهنگ ایرانی متأثر شدند.

(ب) دولتشاه سمرقندی در قرن نهم اثر خود را به تشویق امیر علیشیر نوایی نگاشت.

(ج) در عصر تیموریان، هنرهای چون معماری، تذهیب و مینیاتور از رونق افتادند.

(د) در دوره بایسنقر میرزا و پسرش شاهرخ، از هنرمندان در حوزه‌های مختلف حمایت می‌شد.

(هـ) جامی، شاعر قرن نهم، در حوزه نظم و نثر، شعرای پیشین خود را سرمشق قرار می‌داد.

تشریحی قلم چی ۱۳۹۸ متوسط

بارم: ۲.۵

۵

به سؤالات زیر پاسخ دقیق بدهید.

(الف) اقدام مهم فرهنگی وزیر مقتدر غازان خان و اولجایتو چه بود؟

(ب) موضوع کامل کتاب تاریخ گزیده را بنویسید. نویسنده این اثر کیست؟

(ج) با توجه به محورهای فکری اشعار مولانا، کدام بیت میتواند سروده او باشد؟

۱- شیر دلی و پسر شیر دل / خسروی و خسرو خسرو نژاد

۲- در قالب این خاکیان عمری است سرگردان شدم / چون جان اسیر حبس شده جانانه را گم کرده‌ام

۱۲

تشریحی ۱۳۹۷ متوسط

انتساب چند اثر به پدیدآورنده آن نادرست است؟

بارم: ۱

(تاریخ گزیده: عطاملک جوینی)، (دیوان شمس: مولوی)، (تذکره الاولیا: جامی)، (صد پند: عبیدزاکانی)، (جمشید و خورشید: خواجوی کرمانی)، (تذکره دولتشاه: امیرعلی شیر نوایی)، (لمعات: فخرالدین عراقی)، (المعجم فی معاییر اشعارالعجم: شمس قیس رازی)

۱۳

تشریحی ۱۳۹۹ متوسط

نویسنده چند اثر، به درستی بیان شده است؟

بارم: ۱

«فیه مافیه (مولانا) - جمشید و خورشید (سلمان ساوجی) - تاریخ گزیده (حمدالله مستوفی) - اخلاق الاشراف (خواجوی کرمانی) - رساله دلگشا (ابن یمین) - صد پند (عبید زاکانی) - مکاتیب (مولانا)»

۱۴

تشریحی ۱۴۰۰ متوسط

چرا در سده هشتم صاحبان مذاهب مختلف می‌توانند عقاید خود را ابراز کنند و کدام شاعر این قرن، چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سرود؟

بارم: ۱

۱۵

تشریحی ۱۳۹۷ متوسط

هر یک از توصیف‌های زیر، به ترتیبی شرح حال کدام شاعر و نویسنده در قرن هشتم هجری است؟

بارم: ۱

(الف) شعر وی کمال یافته و پخته است. وی چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده است.

(ب) غزل فارسی را با تلفیق عشق و عرفان به کمال رساند.

(پ) ناهنجاری‌های اجتماعی را با طنز و تمثیل بیان می‌نمود و تزویر و ریاکاری حاکمان را در آثارش به تصویر می‌کشید.

(ت) قصایدی به سبک عراقی دارد و در غزل، توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته است.

۱۶

تشریحی ۱۳۹۸ دشوار

در میان آثار زیر چند اثر منظوم دیده می‌شود؟

بارم: ۱

«تحفه الاحرار، بهارستان، صدپند، جمشید و خورشید، فیه ما فیه، عشاق‌نامه، بوستان، طبقات ناصری»

۱۷

تشریحی قلمچی ۱۳۹۶ متوسط

عبارت درست را از نظر تاریخ ادبیات فارسی با علامت «✓» و نادرست را با علامت «X» مشخص کنید:

بارم: ۰.۷۵

(الف) روی کارآمدن حکومت های غزنوی و سلجوقی و تغییر مرکز ادبی و سیاسی از خراسان به عراق عجم باعث شد کم کم «سبک عراقی» پدید آید.

(ب) در زمان بایسنقرمیرزا پسر شاهرخ، هنرمندان قرآن کریم و شاهنامه فردوسی را به خط خوش نگاشتند و با تصاویری زیبا آراستند.

(پ) در اواخر دوره مغول بساط حکومت آخرین خلیفه عباسی «المستعصم بالله» برچیده شده و با توجه به پایان یافتن خلافت، زبان رسمی و رایج فارسی از رواج افتاد.

۱۸

نهایی ۱۴۰۰ متوسط

جدول را کامل کنید.

بارم: ۱

نویسنده	نوع نثر	موضوع	نام اثر
نجم دایه		بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی	
.....	عالمانه و پخته	تاریخ	جامع التواریخ

۱۹

جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

متوسط

نهایی ۱۴۰۰

بارم: ۱

الف) سبک عراقی به مدت سبک غالب متون فارسی بود.

ب) حافظ با تلفیق عشق و غزل را به کمال رساند.

۲۰

فرمانروای ملک سخن، لقب و به عبید زاکانی هم می گویند.

متوسط

نهایی ۱۳۹۹

بارم: ۱

۲۱

متن زیر، توضیح کدام کتاب است؟ نویسنده آن کیست؟ و در چه قرن نوشته شده است؟ نثر آن چگونه است؟

متوسط

تشریحی ۱۴۰۰

بارم: ۱

«این کتاب در شرح ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او، تاریخ خوارزمشاهیان، فتح قلعه‌های اسماعیلیه و حکومت جانشینان حسن صباح نوشته شده است.»

۲۲

در عبارت زیر از دیدگاه تاریخ ادبیات چند غلط به چشم می‌خورد؟

متوسط

تشریحی ۱۳۹۹

بارم: ۱

«جامی، معروف‌ترین شاعر قرن هشتم، کتاب بهارستان را به تقلید از بوستان سعدی نوشت و در کتاب تحفه‌الاحرار خود نیز شیوه تذکره‌الاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد. او همچنین غزل‌هایی به پیروی از نظامی سرود که نفحات‌الانس یکی از آنهاست.»

۲۳

نوع آثار زیر (نظم / نثر) به ترتیب کدام است؟

متوسط

تشریحی ۱۳۹۶

بارم: ۱

«نفحات‌الانس - اخلاق جلالی - تحفه‌الاحرار»

۲۴

توضیح مقابل چند شاعر نادرست است؟

متوسط

تشریحی ۱۳۹۸

بارم: ۱

«حمدالله مستوفی (از مؤرخان قرن هشتم هجری) - حافظ (به کمال‌رساننده غزل فارسی) - عبید زاکانی (سراینده اخلاق‌الاشراف) - خواجهی کرمانی (مقلد نظامی در مثنوی‌هایش) - ابن یمین (شاعر عصر سربداران) - سلمان ساوجی (دارای قصایدی در سبک عراقی) - شمس قیس رازی (از نویسندگان زبردست قرن هشتم)»

۲۵

در سبک عراقی، در قرن هفتم تا نهم قالب از رونق افتاد و قالب رواج یافت.

متوسط

نهایی ۱۳۹۹

بارم: ۱

۲۶

درستی نادرستی هر یک از موارد زیر را با «ص» و «غ» در مقابل آن‌ها مشخص کنید.

متوسط

نهایی ۱۳۹۹

بارم: ۱

الف) عطامک جوینی، شاعر بزرگ قرن هفتم است که از نوجوانی به کارهای دیوانی پرداخت ص () غ ()

ب) خواجهی کرمانی از غزل‌پردازان برجسته قرن هشتم است و اشعار وی بر حافظ تأثیرگذار بوده است. ص () غ ()

۲۷

در عبارت زیر درباره تاریخ ادبیات قرن نهم چند غلط به چشم می‌خورد؟

دشوار

تشریحی ۱۴۰۰

بارم: ۱

«تیموریان تقریباً از نیمه اول قرن هشتم تا اواخر قرن دهم در ایران حکومت کردند و ویرانگری‌های آنها ادامه داشت. در عهد آنان، علاوه بر گسترش هنرهایی چون مینیاتور، معماری و تذهیب، تاریخ‌نویسی نیز ادامه یافت و ادبیات رونقی تازه گرفت و کسانی مانند نظامی و دولت‌شاه، کتاب‌های ارزشمندی نوشتند.»

(۲۸)

موضوع آثار «لمعات - المعجم - دیوان شمس» به ترتیب چیست؟

متوسط

تشریحی ۱۳۹۶

بارم: ۱

(۲۹)

پدیدآورندگان «عشاق نامه، مرصادالعباد، جامع التواریخ، تاریخ گزیده و نفحات الانس» به ترتیب کدامند؟

متوسط

تشریحی ۱۳۹۶

بارم: ۱

(۳۰)

درباره جامی به پرسش های زیر پاسخ دهید:

متوسط

تشریحی قلمچی ۱۳۹۶

بارم: ۱

۱- کتاب بهارستان را به سبک کدام کتاب نوشت؟

۲- در کتاب نفحات الانس شیوه کدام کتاب را و در بیان چه موضوعاتی به کار برد؟

۳- یکی از مثنوی های جامی را که به پیروی از نظامی سرود نام ببرید.

(۳۱)

پایه های آوایی مصراع های زیر را جدا کنید و بنویسید.

متوسط

تشریحی قلمچی ۱۳۹۷

بارم: ۳.۵

(الف) ز همه خلق رمیدم ز همه باز رهیدم

(ب) در آن بزم قدسند ابدال مست

(ج) سلیمانا بیار انگشتی را

(د) منتظرانند کشاننده را

(۳۲)

بیت زیر را هجا بندی نموده و علامت گذاری کنید و سپس وزن بیت را بنویسید.

متوسط

نهایی ۱۳۹۹

بارم: ۱

ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی از این باد از مدد خواهی چراغ دل برافروزی

(۳۳)

وزن واژه چند کلمه یا ترکیب، «مفتعلن» است؟

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

بارم: ۱

«دیبا و خار، مشعله ای، تقدیر عشق، ماه و کتان، داغ بلا، گل روی، تیغ زند، دیده شدم، شیشه و سنگ، بی خبری، خرمن دل»

(۳۴)

وزن چند واژه در برابر آن درست آمده است؟

دشواری

تشریحی ۱۴۰۰

بارم: ۱

«(سلامت: فعولن) / (عاطفتی: مستفعِلن) / (لب خندان: فعلاتن) / (سرّ قضا: مفتعلن) / (مه جبینان: فاعلاتن) / (آزادگی: مستفعِلن) / (پریشانی: مفاعیلن) / (جبین: فَعَل) / (سبزپوشان: فاعلاتن) / (آوازخوان: مفتعلن)»

(۳۵)

مرزهای آوایی چند مصراع، در مقابل آن به‌درستی ذکر شده است؟

دشوار

تشریحی ۱۳۹۸

بارم: ۱

- (الف) رو سینه را چون شیشه‌ها هفت آب شوی از کینه‌ها: رو سی ن را / چُن شی شِ ها / هفت اب ش / و از کینِ ها
- (ب) سود بازرگان دریا بی خطر ممکن نگردد: سو دِ با / زر گا ن در/ یا بی خ طر/ مم کن ن / گر دد
- (ج) گر چه دانستم که پاک از خاطر م بگذاشتی: گر چه دان / اس تم ک پا / کز خا ط رم / بگ داش تی
- (د) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد: هر کِ چی زی / دوست دا رد / جا ن دل بر/ وی گُ ما رد
- (هـ) رقیب انگشت می‌خاید که سعدی چشم بر هم نه: رقیب ان گش / ت می خای د / کِ سع دی چشم/ بر هم نه
- (و) جوانی شمع ره کردم که جویم زندگانی را: جِ و ا نی شَم / عِ ره کر دم / کِ جو یم زن / دِ گا نی را

(۳۶)

با توجه به علامت هجاها، چند واژه با حذف همزه تلفظ شده‌اند؟

متوسط

تشریحی ۱۳۹۹

بارم: ۱

- چپ‌انداز (U - - U) / حلق‌آویز (U-U) / خوداشتغالی (- - U - -) / زورآزمایی (- - U - U -) / کارآزموده (- - U - U) /
- محبت‌آمیز (U-U-U) / اسفانگیز (U - - - U) / رأفت‌آور (- - U - -) / دوراندیش (U - - U -)

(۳۷)

برای هر یک از موارد زیر، وزن واژه مناسب بنویسید.

متوسط

تشریحی ۱۳۹۹

بارم: ۱

(الف) برافشانیم (ب) صاحب‌دلان

(۳۸)

متوسط

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۶

بارم: ۱

با توجه به آهنگ بیت داده شده، با ذوق خود، پایه های آوایی مناسب (غیر از واژه های بیت) را تولید کنید و آن را در خانه‌های خالی بنویسید.

من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست

کی طمع در گردش گیتی دون پرور کنم

مَن کِ دا رَم	دَر گِ دا یی	نِ یِ دَسْت
کِ یِ ط مَع دَر		

(۳۹)

متوسط

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۶

بارم: ۱

در بیت «محمل بدار ای ساربان، تندی مکن با کاروان / کز عشق آن سرو روان ، گویی روانم می رود» مرز پایه های آوایی آن را مشخص کنید و هر پایه را در خانه خود قرار دهید.

مَح مِل یِ دا ر	تُن دِی مَ کُن	تَم می رَ وُد
سَر وِ رَوا ن		

(۴۰)

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

بارم: ۱

در کدام دو بیت، تعداد پایه‌های آوایی و تعداد هجاها یک‌سان است؟

(الف) روز و شب را همچو خود مجنون کنم / روز و شب را کی گذارم روز و شب

(ب) هرگزت عادت نبود این بی‌وفایی / غیر از این نوبت که در پیوند مایی

(پ) به خدا دیو ملامت برهد روز قیامت / اگر او مهر تو دارد اگر اقرار تو دارد

(ت) خیمه بیرون بر که فراشان باد / فرش دیبا در چمن گسترده‌اند

(۴۱)

متوسط

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۸

بارم: ۲.۵

با توجه به ابیات به سؤالات زیر پاسخ دهید.

(الف) شکر برخویشتن خندد گر آن ماه / به شگر خنده بگشاید دهان را (رکن اول مصراع دوم:)

(ب) مجلس ما بی تو ندارد فروغ / زان که رخت شمع شبستان ماست (رکن سوم مصراع اول:)

(ج) جان به جانان میفرستادم دلم میرفت و میگفت / مفلسی نزلی به خلوتگاه سلطان میفرستد

(رکن اول مصراع دوم:)

(د) دلم دیده از دوستان برنگیرد / که بلبل دل از بوستان برنگیرد

(رکن اول مصراع دوم:)

(۴۲)

متوسط

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۷

بارم: ۰.۲۵

در همه گزینه ها به جز گزینه آرایه تشبیه وجود دارد.

(۱) سوسوی چند مشعل، پرده سیاه شب را می درید و پیش می رفت.

(۲) شیهه چند اسب بی شکیب، سکوت را در هم می شکست

(۳) هوا همچون نگاه وحشتناک غازها حرکتی نداشت.

(۴) او در یک شب ظلمانی، چون اختری روشن و پرفروغ از تاریکی ها و سیاهیها گریخت.

(۴۳)

متوسط

تشریحی ۱۳۹۸

بارم: ۱

در متن داده شده به‌ترتیب چند آرایه «تشخیص» و «تشبیه فشرده» وجود دارد؟

«درختان را دوست می‌دارم / که به احترام تو قیام کرده‌اند ... / و فلق، محرابی که تو در آن نماز صبح شهادت گزارده‌ای / در فکر آن

گودالم که خون تو را مکیده است / تو در گوشه روشن وجدان تاریخ ایستاده‌ای / و صداقت / شیرین‌ترین لب‌خند بر لبان اراده

توست»

(۴۴)

به سوالات زیر درباره شعر زیر پاسخ دهید

متوسط

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۷

بارم: ۱

«دست گیرید درین واقعه کافتاد مرا / که نمانده است کنون طاقت بیداد مرا

راز من جمله فروخواند بر دشمن و دوست / اشک از این واسطه از چشم بیفتاد مرا

هرگز از روز جوانی نشدم یک دم شاد / مادر دهر ندانم به چه میزاد مرا

الف) نوع «را» در بیت دوم چیست؟

ب) یک تشبیه در شعر بیابید.

ج) شعر بالا در کدام قالب و به چه سبکی سروده شده است؟

(۴۵)

در هر یک از بیت‌های زیر به ترتیب چند تشبیه وجود دارد؟

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

بارم: ۱

الف) چندان که بر کنار چو پرگار می‌شدم / دوران چو نقطه ره به میانم نمی‌دهد

ب) می‌کشیدند ملایک همه چون سرمه چشم / هر غباری که تو را از سم توسن برخاست

پ) میرزادی بود بس خورشید چهر / از قدم تا فرق چون خورشید، مهر

ت) مُشک مویی، تنگ چشمی، دلبری / هر دو لعلش شهد و شیر و شگری

(۴۶)

متن زیر را از نظر زیبایی شناسی بررسی نمایید. (۴مورد)

دشواری

نهایی ۱۴۰۰

بارم: ۱

« فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ی ابر بهاری را فرمود تا بنات نبات در مهد زمین بی‌رود. درختان را به خاعت

نوروزی قبا ی سبز ورق در بر گرفته و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده.»

(۴۷)

در متن زیر چند تشبیه وجود دارد؟

متوسط

تشریحی ۱۳۹۸

بارم: ۱

«باران رحمت بی‌حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی‌دریغش همه جا کشیده ... فزّاش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد

و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بی‌رود.»

(۴۸)

در بیت « اگر چو سرو تهی دست می روی بر او مرو او متنقّر ز تنگدستان است » وجه شبه کدام است؟

متوسط

نهایی ۱۴۰۰

بارم: ۱

(۴۹)

یک تشبیه گسترده بنویسید که مشبه به آن «الماس» باشد.

متوسط

نهایی ۱۳۹۹

بارم: ۱

(۵۰)

در بیت زیر، تشبیه فشرده (بلیغ) غیر ترکیبی را بیابید و ارکان اصلی آن را بنویسید.

متوسط

نهایی ۱۳۹۹

بارم: ۱

منم کشتی در این بحر و نشاید که بر من باد سرگردان فرستی

(۵۱)

نوع تشبیه ابیات زیر را بنویسید.

متوسط

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۷

بارم: ۲

(الف) از تیغ بلا هر که بود روی بتابد / جز من که به جان می طلبم تیغ بلا را

(ب) ای نسیم سر زلفت دم جان بخش مسیح / وی بناگوش چو سیمات ید بیضای کلیم

(ج) ساقی می چون زنگ ده، کآیینه ی جان من است / باشد که بزدايد دلم ز آیینه ی جان زنگ را

(۵۲)

تعداد تشبیه هر بیت را در مقابل آن بنویسید.

متوسط

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۷

بارم: ۱

(الف) تا کی ای چشمه ی سیماب که در چشم منی / از غم دوست به روی چو زرم برخیزی؟

(ب) ای جان من به یاد لب تشنه بر شراب / هر دم به جام لعل لب تشنه تر شراب

(۵۳)

با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

متوسط

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۷

بارم: ۰.۷۵

«دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی»

(الف) در مصراع اول بیت، تشبیه فشرده را بیابید.

(ب) نوع تشبیه فشرده را مشخص کنید.

(پ) در این نوع تشبیهات، حذف کدام پایه، به تلاش ذهنی و کسب لذت ادبی بیشتر، افزوده است؟

(۵۴)

با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید:

متوسط

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۸

بارم: ۲

«هر کسی با شمع رخسارت به وجه ی عشق باخت / زان میان پروانه را در اضطراب انداختی»

(الف) تشبیه به کار رفته در بیت را مشخص کرده، پس از تعیین مشبه و مشبه به تشبیه، نوع آن را بنویسید.

(ب) با مشخص کردن نشانه های هجایی مصراع اول بیت، وزن آن را تعیین کنید

(۵۵)

در بیت زیر تشبیه ها را پیدا کرده و نوع هر کدام را بنویسید و پایه های آن ها را مشخص نماید.

متوسط

نهایی ۱۴۰۰

بارم: ۱

کنون که قامت من در پی تو شد چون کمان دل مرا هدف ناوک بلا کردی

(۵۶)

در بیت «صدا چون بوی گل در جنبش آب / به آرامی به هر پخش می کشت» ویژگی مشترکی مشبه و مشبه را بنویسید.

متوسط

نهایی ۱۳۹۹

بارم: ۱

(۵۷)

در بیت های زیر هر یک از واژه های مشخص شده کدام رکن تشبیه است؟

متوسط

نهایی ۱۴۰۰

بارم: ۱

(الف) این عمر به ابر نوبهار ماند ازین دیده به سیل کوهساران ماند

(ب) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت

۵۸

متوسط

نهایی ۱۴۰۰

ارکان تشبیه را در بیت زیر نشان دهید.

بارم: ۱

«ایام گل چون عمر به رفتن شتاب کرد ساقی به دور باده ی گلگون شتاب کن»

مشبه: مشبه به: ادات تشبیه: وجه شبه:

۵۹

متوسط

تشریحی قلمچی ۱۳۹۹

(۱) وجه شبه ها را در بیت زیر مشخص کنید.

بارم: ۲

رای چون خورشید رخشان، قدر چون گردون بلند / طبع چون دریا توانگر، حزم چون کوه استوار

(۲) دومین و سومین پایه آوایی مصراع «من ز عشق آراستم بازارها» را بنویسید.

.....		مَن زِ عَش قَا
-------	-------	----------------

۶۰

متوسط

تشریحی قلمچی ۱۳۹۷

تمام ارکان همه ی تشبیه ها در هر بیت را مشخص کنید.

بارم: ۳

(الف) هر که او را ذره ای با ماهرویان مهر نیست/ برچنین عامی فضیلت می‌نهند انعام را

(ب) طاقتم نیست ز هر بی خبری سنگ ملامت/ که تو در سینه ی سعدی چو چراغ از پس جامی

۶۱

دشوار

تشریحی ۱۳۹۸

در قطعه شعر داده شده به‌ترتیب چند تشبیه فشرده اضافی و چند تشبیه فشرده غیراضافی وجود دارد؟

بارم: ۱

«تو آن بلندترین هرمی که فرعون تخیل می‌تواند ساخت و من، آن کوچک‌ترین مور که بلندای تو را در چشم نمی‌تواند داشت / چگونه شمشیری زهرآگین پیشانی بلند تو - این کتاب خداوند را - از هم می‌گشاید / در احد / که گل‌بوسه زخم‌ها تنت را دشت شقایق کرده بود / مگر از کدام باده مهر مست بودی / که با تازیانه هشتاد زخم، بر خود خد زدی؟ / دری که به باغ بینش ما گشوده‌ای ...»

۶۲

متوسط

تشریحی قلمچی ۱۳۹۸

(الف) با مشخص کردن مشبه و وجه شبه تشبیه به کار رفته در بیت، نوع تشبیه را مشخص کنید.

بارم: ۲

«صدا چون بوی گل در جنبش آب / به آرامی به هر سو پخش می‌گشت»

(ب) پس از مشخص نمودن تشبیه بیت زیر، نوع آن را به صورت دقیق ذکر کنید.

«مرا، کز جام عشقت مست گشتم / وصال و هجر یکسان می‌نماید»

(ج) در بیت زیر مجاز و معنای نانهاده آن را مشخص کنید.

«برو ای گدای مسکین در خانه علی زن / که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را»

۶۳

دشوار

تشریحی ۱۳۹۸

در ابیات زیر در مجموع چند تشبیه گسترده و تشبیه فشرده غیراضافی وجود دارد؟

بارم: ۱

«سودای تو در جوی جان چون آب حیوان می‌رود / آب حیات از عشق تو در جوی جویان می‌رود

عالم پر از حمد و ثنا از طوطیان آشنا / مرغ دلم بر می‌پرد چون ذکر مرغان می‌رود

بر ذکر ایشان جان دهم جان را خوش و خندان دهم / جان چون نخندد چون ز تن در لطف جانان می‌رود

جان چیست؟ حُم خسروان در وی شراب آسمان / زین رو سخن چون بی‌خودان هر دم پیریشان می‌رود»

سوال ۱

گزینه درست: null

تشریحی قلمچی ۱۳۹۷

متوسط

الف) عظامک جوینی - خواجه رشید الدین فضل اله همدانی

ب) سلمان ساوجی - جامی

ج) عرفانی - شرح احوال شاعران

د) عطار - کمال الدین اسماعیل - نجم الدین کبری

سوال ۲

گزینه درست: null

تشریحی ۱۳۹۶

متوسط

آثار منظوم: عشاق نامه - جمشید و خورشید - موش و گربه - بوستان - تحفه الاحرار

آثار منثور: مرصاد العباد من المبدأ الى المعاد - اخلاق جلالی - رساله دلگشا - بهارستان - طبقات ناصری - المعجم فی معاییر اشعار العجم

سوال ۳

گزینه درست: null

تشریحی ۱۳۹۸

دشوار

- «شمس قیس رازی» از نویسندگان زبردست قرن هفتم است.

- کتاب تاریخ جهانگشا، نوشته عظامک جوینی، به نثری مصنوع و دشوار نوشته شده است.

- نجم الدین رازی (نجم دایه) از منشیان و نویسندگان توانا و از عارفان وارسته است.

- کمال الدین اسماعیل، مداح جلال الدین خوارزمشاه بود.

سوال ۴

گزینه درست: null

تشریحی ۱۳۹۸

متوسط

عبارت های «ب» و «هـ» صحیح هستند.

تشریح عبارت های نادرست:

الف) تیموریان تا اوایل قرن دهم بر ایران حکم راندند.

ج) در عصر تیموریان، این هنرها گسترش یافتند.

د) بایسنقر میرزا پسر شاه رخ بوده است.

سوال ۵

گزینه درست: null

تشریحی قلمچی ۱۳۹۸

متوسط

الف) تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز

ب) تاریخ پیامبران ، خلفای چهارگانه ، خلفای بنی عباس و تاریخ ایران تا سال ۷۳۰ هـ ق.

نویسنده کتاب «تاریخ گزیده»، حمدالله مستوفی است.

ج) بیت «۲» - سروده مولوی است.

سوال ۶

گزینه درست: null

تشریحی ۱۳۹۹

متوسط

در این دوران به دلیل بی‌اعتقادی برخی از ایلخانان مغول و بی تعصبی برخی دیگر نسبت به مذاهب رایج، فرصتی پدید آمد تا صاحبان مذاهب‌های مختلف عقاید خود را ابراز کنند. قلمرو بالندگی زبان و فرهنگ فارسی نیز عرصه وسیعی یافت، به طوری که از شبه قاره هند تا آسیای صغیر، بسیاری به این زبان سخن می گفتند، ضمن اینکه عراق عجم و مهم‌تر از آن شهر شیراز همچنان در حکم مرکز ادبی این عصر به شمار می‌رفت.

سوال ۷

گزینه درست: null

تشریحی قلمچی ۱۳۹۸

متوسط

۱) بیت «ب» با بیت صورت سؤال هم مفهوم است.

مفهوم بیت صورت سؤال: ناپایداری دنیا

۲) بیت الف نمیتواند از ابن یمین باشد.

بیت «ب» سروده ابن یمین است.

به این دلیل که در شعر او قناعت پیشگی مورد تأکید قرار دارد و بیت «ب» به این نکته اشاره دارد.

سوال ۸

گزینه درست: null

تشریحی قلمچی ۱۳۹۹

متوسط

قالب مثنوی در قرن هفتم برای ظهور عاطفه، اخلاق و عرفان میدان فراخی پدید آورد و در نمونه‌های ارزشمندی مانند مثنوی مولوی حماسه‌ای عرفانی سروده شد که قهرمانش انسان پاک‌نهاد و خداجویی است که به نبرد با هوای نفس می‌پردازد.

سوال ۹

گزینه درست: null

تشریحی قلمچی ۱۳۹۷

متوسط

الف) لمعات

ب) موش و گربه - حاکمان

ج) هشتم

د) طبقات ناصری - مرصاد العباد

هـ) ۳۰۰

سوال ۱۰

گزینه درست: null

تشریحی قلمچی ۱۳۹۹

متوسط

«تحفه الاحرار» و «جمشید و خورشید» به پیروی از شیوه نظامی سروده شده‌اند.

سوال ۱۱

گزینه درست: null

تشریحی قلمچی ۱۳۹۸

متوسط

۱) قصیده: که پیش از این در خدمت فرمانروایان بوده کمرنگ شد.

۲) غزل: که زبان دل و عشق بود گسترش یافت.

۳) مثنوی: برای ظهور عاطفه، اخلاق و عرفان میدان فراخی پدید آورد.

سوال ۱۲

گزینه درست: null

تشریحی قلمچی ۱۳۹۷

متوسط

تاریخ گزیده: حمدالله مستوفی / تذکره الاولیا: عطار نیشابوری / جمشید و خورشید: سلمان ساوجی / تذکره دولتشاه: دولتشاه سمرقندی

سوال ۱۳

گزینه درست: null

تشریحی قلمچی ۱۳۹۹

متوسط

«رساله دلگشا» و «اخلاق‌الاشرف» از آثار «عبید زاکانی» است.

سوال ۱۴

گزینه درست: null

تشریحی قلمچی ۱۴۰۰

متوسط

در قرن هشتم به دلیل بی‌اعتقادی برخی از ایلخانان مغول و بی‌تعصبی برخی دیگر نسبت به مذاهب رایج، فرصتی پدید آمد تا صاحبان مذهب‌های مختلف عقاید خود را ابراز کنند.

خواجه کرمانی چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سرود.

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

گزینه درست: null

سوال ۱۵

الف) شعر خواجهی کرمانی کمال یافته و پخته است. وی چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده است.

ب) حافظ، غزل فارسی را با تلفیق عشق و عرفان به کمال رساند.

پ) عبید زاکانی ناهنجاری‌های اجتماعی را با طنز و تمثیل بیان می‌نمود و تزویر حاکمان را در آثارش به تصویر می‌کشید.

ت) سلمان ساوجی؛ قصایدی به سبک عراقی دارد و در غزل، توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته است.

دشوار

تشریحی ۱۳۹۸

گزینه درست: null

سوال ۱۶

مثنوی «تحفه‌الاحرار»، نام یکی از مثنوی‌های جامی است که به پیروی از نظامی سروده است. «جمشید و خورشید» مثنوی‌ای سروده سلمان ساوجی است. «عشاق‌نامه» نام مثنوی فخرالدین عراقی است. «بوستان» سعدی در قالب مثنوی است.

سایر آثار: «بهارستان» به نثر و به تقلید از گلستان سعدی نوشته شده است.

«صد پند» از طنزهای منثور عبید زاکانی است.

«فیه ما فیه» از آثار منثور مولانا است.

«طبقات ناصری» از آثار منثور قرن هفتم است.

متوسط

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۶

گزینه درست: null

سوال ۱۷

الف) ✓

ب) ✓

پ) X با توجه به پایان یافتن خلافت، زبان رسمی و رایج عربی و نگارش به آن از رواج افتاد.

متوسط

نهایی ۱۴۰۰

گزینه درست: null

سوال ۱۸

نویسنده	نوع نثر	موضوع	نام اثر
نجم دایه	قافیه ساده و دارای سجع	بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی	مرصاد العباد
خواجه رشید الدین فضل الله همدانی	عالمانه و پخته	تاریخ	جامع التواریخ

متوسط

نهایی ۱۴۰۰

گزینه درست: null

سوال ۱۹

الف) ۳۰۰ سال ب) عرفان

متوسط

نهایی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۲۰

فرمانروای ملک سخن، لقب سعدی است و به عبید زاکانی هم شاعر خوش ذوق و آگاه می‌گویند.

متوسط

تشریحی ۱۴۰۰

گزینه درست: null

سوال ۲۱

توضیح صورت سؤال درباره کتاب تاریخ جهانگشا؛ نوشته عطاملک جوینی است. این کتاب در قرن هفتم نوشته شده است. نثر آن، مصنوع و دشوار است.

متوسط

تشریحی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۲۲

«جامی، معروف‌ترین شاعر قرن نهم، کتاب بهارستان را به تقلید از گلستان سعدی نوشت و در کتاب نفحات‌الانس خود نیز شیوه تذکره‌الاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد. او همچنین مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که تحفه‌الاحرار یکی از آنهاست.»

سوال ۲۳ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۶ متوسط

«نفحات الانس» و «اخلاق جلالی» هر دو به نثر و «تحفه الاحرار» به نظم نگاشته شده است.

سوال ۲۴ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۸ متوسط

«عبید زاکانی» اخلاق الاشراف را به نثر نوشته است.

«شمس قیس رازی» از نویسندگان زبر دست قرن هفتم است.

سوال ۲۵ گزینه درست: null نهایی ۱۳۹۹ متوسط

قصیده - غزل

سوال ۲۶ گزینه درست: null نهایی ۱۳۹۹ متوسط

الف) ص

ب) غ

سوال ۲۷ گزینه درست: null تشریحی ۱۴۰۰ دشوار

تیموریان تقریباً از نیمه دوم قرن هشتم تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت کردند و ویرانگری‌های آنها ادامه داشت. در عهد آنان، علاوه بر گسترش هنرهای چون مینیاتور، معماری و تذهیب، تاریخ‌نویسی نیز ادامه یافت و ادبیات رونقی تازه گرفت و کسانی مانند جامی و دولت‌شاه کتاب‌های ارزشمندی نوشتند.

سوال ۲۸ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۶ متوسط

«لمعات» فخرالدین عراقی در موضوع سیر و سلوک عارفانه، «المعجم» در موضوع عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر و «دیوان شمس» در بیان جدایی انسان از عالم معنا سروده شده‌اند.

سوال ۲۹ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۶ متوسط

عشاق‌نامه: فخرالدین عراقی / مرصادالعباد: نجم‌دایه / جامع‌التواریخ: خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی / تاریخ‌گزیده: حمدالله مستوفی / نفحات‌الانس: جامی

سوال ۳۰ گزینه درست: null تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۶ متوسط

۱- گلستان سعدی

۲- تذکره الاولیای عطار-حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان

۳- تحفه الأحرار

متوسط

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۷

گزینه درست: null

سوال ۳۱

(الف)

ز ه م خل	ق ر م دم	ز ه م با	ز ر ه ی دم
-------------	-------------	-------------	---------------

(ب)

د ر ا ن ی ز	م ق د س ن	د ا ب د ا	ل م س ت
-------------	-----------	-----------	---------

(ج)

ش ل ی م ا نا	پ ی ا ر ن گش	ت ر ی را
-----------------	-----------------	-------------

(د)

م ن ت ظ	ن ن د ک شا	ن ن د را
---------	------------	----------

سوال ۳۲

گزینه درست: null

نهایی ۱۳۹۹

متوسط

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (با تغییر علامت

چند هجا در این بیت می توان به این وزن رسید.

که توضیح آن گفته شده و بعد نیز مجدد می

خوانیم. این هجا با رنگ آبی مشخص شده است.)

ز	ک و	ی	یا	ر	م ی	آ	ی د	ن	س ی	م	ب ا	د	ن	ر و	ز ی
U	-	U	-	U	-	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
ء (أ)	ز ی	ب ا	د ر	م	د د	خ ا	ه ی	چ	ر ا	غ	د ل	ب	ر ف	ر و	ز ی
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	U	-	U	-	-	-

گزینه درست: null

سوال ۳۳

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

وزن واژه کلمه ها و ترکیب های «مشعله ای، ماه و کتان، داغ بلا، تیغ زند، دیده شدم، بی خبری، خرمن دل»؛ «مفتعلن» است.

دشوار

تشریحی ۱۴۰۰

گزینه درست: null

سوال ۳۴

وزن هشت واژه در برابر آن درست و وزن دو واژه نادرست آمده است:

(عاطفتی: مفتعلن) / (آواخوان: مستفعلن)

دشوار

تشریحی ۱۳۹۸

گزینه درست: null

سوال ۳۵

مرزبندی صحیح پایه های آوایی مصراع ها:

(الف) رو سینه را چون شیشه ها هفت آب شوی از کینه ها: رو سی ن را / چُن شی شِ ها / هف تاب شو / از کی ن ها

(ب) سود بازرگان دریا بی خطر ممکن نگردد: سو دِ با زر/گا نِ در یا / بی خَ طر مُم / کن نِ گر دد

(ج) گر چه دانستم که پاک از خاطر م بگذاشتی: گر چِ دا نس/تم کِ پا کز / خا طِ رم بگ / ذا شِ تی

(هـ) رقیب انگشت می خاید که سعدی چشم بر هم نه: ر ق ی بن گش / ت می خا ی د / کِ سع دی چش / م بر هم نه

متوسط

تشریحی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۳۶

واژگانی که با حذف همزه تلفظ شده‌اند:

چ	پن	داز	کا	راز	مو	د
U	-	-	-	-	-	U
		U		U		

م	حَب-	ب	تا	میز	رأ	ف	تا	وَر
U	-	U	-	-	-	U	-	-
				U				

سایر واژگان بدون حذف همزه تلفظ شده‌اند.

متوسط

تشریحی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۳۷

الف) برافشانیم (U - -) (مفاعیلین) ب) صاحب‌دلان (U - -) (مستفعلن)

متوسط

تشریحی قلمچی ۱۳۹۶

گزینه درست: null

سوال ۳۸

هر پاسخی که از نظر پایه‌های آوایی صحیح باشد پذیرفته می‌شود

_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

متوسط

تشریحی قلمچی ۱۳۹۶

گزینه درست: null

سوال ۳۹

_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

گزینه درست: null

سوال ۴۰

ابیات «الف» و «ت»: پایه‌های آوایی و هجاهای یک‌سان دارند.

هر یک از مصراع‌های ابیات «الف» و «ت» سه پایه آوایی و یازده هجا دارند.

تشریح دیگر ابیات:

بیت «ب»: سه پایه آوایی و دوازده هجا دارد.

بیت «پ»: چهار پایه آوایی و شانزده هجا دارد.

متوسط

تشریحی قلمچی ۱۳۹۸

گزینه درست: null

سوال ۴۱

الف) یـ شک کر خـنـ.

(ب) رـد فـ روغـ.

(ج) فـل سی نـز.

(د) رکن اول مصراع دوم: کـبل بـل.

رکن سوم مصراع دوم: یـس تـان بـر. (هجاها باید دقیق نوشته شود)

متوسط

تشریحی قلمچی ۱۳۹۷

گزینه درست: null

سوال ۴۲

گزینه ۲

توضیح سایر گزینه ها:

گزینه «۱» ← شب به پرده سیاه تشبیه فشرده اضافی

گزینه «۳» تشبیه هوا به نگاه وحشتناک غازها

گزینه «۴» تشبیه او به اختری روشن

متوسط

تشریحی ۱۳۹۸

گزینه درست: null

سوال ۴۳

تشخیص ها: درخت ها قیام کرده اند / گودال، خون را مکیده است / وجدان تاریخ / لبان اراده

تشبیه های فشرده: فلق، محراب است / صداقت، شیرین ترین لبخند است

متوسط

تشریحی قلمچی ۱۳۹۷

گزینه درست: null

سوال ۴۴

الف) «را» ی فک اضافه (ب) مادر دهر (ج) غزل - سبک عراقی

متوسط

تشریحی ۱۳۹۷

گزینه درست: null

سوال ۴۵

الف) دو تشبیه دارد: چو پرگار بر کنار می شدم / چو نقطه زه به میانم نمی دهد.

(ب) یک تشبیه دارد: [غبار] چون سرمه

(پ) دو تشبیه دارد: خورشید چهر / چون خورشید از قدم تا فرق، مهر دارد.

(ت) چهار تشبیه دارد: در مصراع اول، مشک مو تشبیه است. در مصراع دوم یک مشبه (لعل) با سه مشبه به (شهد، شیر، شکر) آمده است که هر یک به تنهایی یک تشبیه به حساب می آیند.

سوال ۴۶ گزینه درست: null نهایی ۱۴۰۰ دشوار

فراش باد صبا : تشبیه ۲ - فرش زمردین : استعاره ۳ - دایه ابر بهاری : تشبیه ۴ - گفته و فرموده / گسترد و بپرورد : سجع ۵ - بین واژه های بنات و نبات / فرش و فراش : جناس نا همسان

سوال ۴۷ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۸ متوسط

تشبیه‌ها: باران رحمت، خوان نعمت، فراش باد صبا، دایه ابر بهاری، بنات نبات، مهد زمین

سوال ۴۸ گزینه درست: null نهایی ۱۴۰۰ متوسط

تهی دست

سوال ۴۹ گزینه درست: null نهایی ۱۳۹۹ متوسط

پاسخ اختیاری است.

سوال ۵۰ گزینه درست: null نهایی ۱۳۹۹ متوسط

منم کشتی در این بحر و شاید که بر من باد سرگردان فرستی

من: مشبه ، کشتی: مشبه به

سوال ۵۱ گزینه درست: null تشریحی قلمچی ۱۳۹۷ متوسط

الف) تیغ بلا (تشبیه فشرده)

ب) تشبیه گسترده

ج) تشبیه فشرده (آیینۀ جان) و تشبیه گسترده (چون زنگ)

سوال ۵۲ گزینه درست: null تشریحی قلمچی ۱۳۹۷ متوسط

یک تشبیه ب) دو تشبیه

سوال ۵۳ گزینه درست: null تشریحی قلمچی ۱۳۹۷ متوسط

الف) مس وجود «تشبیه وجود به مس از جهت کم ارزشی»

ب) فشرده ترکیبی اضافی

پ) وجه شبه

سوال ۵۴ گزینه درست: null تشریحی قلمچی ۱۳۹۸ متوسط

الف) تشبیه: شمع رخسار - مشبه: رخسار ، مشبه به: شمع - نوع تشبیه: تشبیه فشرده (اضافی)

ب) نشانه های هجایی:

- U - / - - U - / - - U - / - - U -

وزن بیت:

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

سوال ۵۵

مصراع اول: قامت: مشبه و کمان: مشبه به و نوع: گسترده / در مصراع دوم: بلا: مشبه و ناوک مشبه به و نوع: فشرده

سوال ۵۶

پخش شدن (به آرامی به هر سو)

سوال ۵۷

الف) ادات ب) مشبه

سوال ۵۸

مشبه: ایام گل مشبه به: عمر ادات تشبیه: چون وجه شبه: به رفتن شتاب کرد

سوال ۵۹

۱) وجه شبه ها: رخشان - بلند - توانگر - استوار

۲)

سوال ۶۰

الف) ماه ← مشبه به رو ← مشبه وجه شبه ← زیبایی ادات تشبیه ← محذوف

ب) ملامت ← مشبه سنگ ← مشبه به وجه شبه ← شکستن ادات تشبیه ← محذوف

تو در سینۀ سعدی ← مشبه ادات تشبیه ← چو چراغ از پس جام ← مشبه به

وجه شبه ← روشنایی چیزی پشت شیء ای شفاف

سوال ۶۱

تشبیهات فشرده اضافی: فرعون تخیل - گل بوسه زخم ها - باده مهر - تازیانه هشتاد زخم - باغ بینش

تشبیهات فشرده غیراضافی: تو آن بلندترین هرم هستی - من آن کوچکترین مور هستم - پیشانی بلند تو کتاب خداوند است - تنت را دشت شقایق کرده بود.

سوال ۶۲

الف) مشبه: صدا

وجه شبه: به آرامی به هر سو پخش می گشت (پخش شدن)

نوع تشبیه: تشبیه گسترده

ب) تشبیه: جام عشق

نوع تشبیه: تشبیه فشرده اضافی

ج) نگین - معنای نانهاده: انگشتر

دشوار

تشریحی ۱۳۹۸

گزینه درست: null

سوال ۶۳

تشبیه‌های گسترده:

سودای تو چون آب حیوان است

مشبه اادات مشبه‌به

سخن چون بی‌خودان هر دم پریشان می‌رود

مشبه اادات مشبه‌به وجه‌شبه

تشبیه فشرده غیراضافی:

جان خُم خسروان است

مشبه مشبه‌به